

- **Sociální služby pro osoby zrakovým postižením v ČR**

- Zita Nováková

-

Zákon o sociálních službách

č. 108/2006 Sb.

- **Služby**

- **sociálního poradenství**
- **sociální prevence – raná péče, sociální rehabilitace**
- **sociální péče**

- **Formy**

- **Terénní**
- **Ambulantní**
- **pobytové**
-
- **Raná péče**

- **Studijní zdroje**

- HAMADOVÁ, P.; KVĚTOŇOVÁ, L.; NOVÁKOVÁ, Z. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 2007.
- KVĚTOŇOVÁ, L.; KUDELOVÁ, I. *Malé dítě s těžkým postižením zraku*. Brno: Paido, 1996.
- www.ranapece.cz
- www.ranapece.eu
- www.tyfloservis.cz
- www.brailnet.cz
- www.sons.cz
- www.tyflocentrum.cz
- www.uspchrlice.cz
- www.charitaopava.cz

- www.palata.cz

- **Raná péče v ČR**
 - **Raná péče**
 - soustava služeb a programů poskytovaných ohroženým dětem a dětem se zdravotním postižením a jejich rodinám (Hradilková, T.)
 - **Zákon č. 108/2006 Sb.**, o sociálních službách
 - služba sociální prevence
 - **§ 54 Raná péče**
 - *(1) raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jeho vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby*
 - **Cíl**
 - předcházet postižení, eliminovat nebo zmírnit jeho důsledky a poskytnout rodině, dítěti i společnosti předpoklady sociální integrace

- **Teoretická východiska rané péče**
 - **Neurofyziologie** – zrání mozku je překotné v raném věku
 - **Sociální psychologie** – těžké období pro rodinu po narození dítěte, potřebují podporu
 - **Speciální pedagogika** - dítě s postižením je dítětem se speciálními potřebami- nutná odborná podpora

- **Raná péče - principy**
 - preventivní charakter
 - posílení rodiny
 - ekonomický přínos

- předpoklad úspěšné sociální integrace
- terénní práce
- nezávislé informace

- **Poskytovatelé sociální služby raná péče v České republice**
 - Společnost pro ranou péči se sídlem v Praze
 - Brno, Ostrava, Olomouc, České Budějovice, **nově v Praze**
 - <http://ranapecce.cz>
 - Střediska pro ranou péči
 - Praha, Plzeň, Liberec
<http://www.ranapecce.eu>

- **Klienti/uživatelé**_(www.ranapecce.cz)
 - **rodiny** s dětmi se zrakovým postižením (0-4 roky)
 - **rodiny** s dětmi se zrakovým a kombinovaným postižením (0-7 let), tvoří cca. 80% klientely

- **Formy rané péče**
 - návštěvy v rodinách
 - ambulantní návštěvy v SRP
 - týdenní rehabilitační pobyty
 - setkávání rodičů/odborné semináře

- **Intervence v rané péči**
 - **Zraková stimulace a zrakový výcvik (M. Skalické, 1998)**
 - **Podpora rozvoje kompenzačních smyslů**
 - **Senzomotorická a psychomotorická stimulace**
 - **taktilní i vestibulární stimulace přiměřeného pohybu**

- **Orofaciální a buko-faciální stimulace**
 - **Aktivní učení Lilli Nielsen**
 - **Reflexní lokomoce dle Vojty, Bobath koncept**

- **Pomůcky**

- **Poskytovatelé sociálních služeb pro osoby starší se ZP starší 15 let**
 - Organizace pro ZP občany v ČR (15 let a více)
 - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
 - Tyfloservis, o.p.s.
 - Krajská TyfloCentra, o.p.s.
 - Pobytové rekvalifikační a rehabilitační středisko Dědina, o.p.s.
 - Domovy pro zrakově postižené občany (dříve ÚSP)

- **SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých**
 - **Matka zakladatelka (1996 – ČUNS + SNS → SONS)**
 - Střediska Tyfloservis, Dědina, Slezské muzeum, atd. (1990-1994)
 - **Od 1997**
 - 82 okresních odboček
 - Střediska integračních aktivit
 - Metodické centrum informatiky
 - Výcvik vodicích psů
 - Prodejny pomůcek
 - Odstraňování arch. bariér, atd.
 - **Od 2000 – zaměření se na metodickou a koncepční činnost**
 - Osamostatnění Krajská TyfloCentra
 - Dědina PRRS

- Tyfloservis
 - **Zůstal Výcvik vodících psů, odstraňování bariér, ICT služby, služby právníka, vydavatelská činnost, prodej pomůcek**

- **Sociální rehabilitace**
 - Sociální péče**
 - ...proces učení se žít se zrakovým postižením... (J.Jesenský)
 - **služba sociální prevence**
 - § 70, odst. 1 **Sociální rehabilitace**
 - *„Soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyku a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb“ (Zákon o sociálních službách, par. 70, odst. 1)*
 - § 38

- **Služby sociální péče**
 - napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost,
 - s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech,
 - kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.
 - § 39
 - **Osobní asistence**
 - **Průvodcovské a předčitatelské**
 - **Domovy pro osoby se zrakovým postižením**

- **Sociální rehabilitace I – základní sociální rehabilitace**
 - Převážně terénně
 - Individuální forma

- nácvik POSP, sebeobsluha, stolování, hygiena

čtení a psaní Brailleova písma, optika

- Tyfloservis, o.p.s.,
- PRRS

Dědina, o.p.s.

- Sociální rehabilitace II
- Převážně ambulantní forma
 - Individuální
 - Skupinová
 - Obsluha pomůcek na bázi výpočetní techniky
- Aktivizační služby, kurzy vaření, volnočasové aktivity
- Krajská TyfloCentra, o.p.s., Dědina, o.p.s.

▪ Celoroční pobytová zařízení pro dospělé občany se v ČR

- **Dům sv. Cyrila a Metoděje** pro zrakově postižené ve **Vlaštovičkách u Opavy**
 - (<http://www.charitaopava.cz/?page=texty&id=14&llgen=11>)
- **Centrum sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Brně-Chrlicích**
 - (www.uspchrlice.cz)
- **Domov pro zrakově postižené Palata** v Praze
 - (www.palata.cz)

▪ <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096060107-klic/208562221700016/titulky/>

▪ 12 min.

▪ <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/210562221700011/video/>